

Ssaki łowne

Zwierzęta łowne, zwierzyna – gatunki **dzikich ssaków i ptaków** żyjących w środowisku naturalnym, będących – zgodnie z obowiązującym prawem – przedmiotem pozyskiwania w drodze polowania lub odłowów dokonywanych przez człowieka. Pozyskiwanie zwierząt łownych jest jednym z elementów gospodarki łowieckiej.

Listę gatunków łownych w Polsce określa
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 marca 2005 r.
z późniejszymi zmianami
w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych

Lista gatunki **ssaków** uznanych za łowne w Polsce:

➤ Zwierzyna **gruba**:

- łoś
- jeleń szlachetny
- daniel
- sarna
- dzik
- muflon

ZWIERZYNA PŁOWA

➤ Zwierzyna drobna:

- lis
- borsuk
- kuna leśna
- norka amerykańska
- tchórz zwyczajny
- szakal złocisty
- zając szarak
- dziki królik

DRAPIEŻNIKI

Z listy zwierząt ssaków łownych w 2022 roku zniknęły takie gatunki jak: **jeleń sika, jenot, szop pracz i piżmak...**

Ostatnie zmiany w przepisach....

W 2022 roku na mocy rozporządzenia z 25 marca 2022 r. zmieniającego Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 marca 2005 r. w sprawie ustalenia **listy gatunków zwierząt łownych** z listy tej zostały wykreślone: **jeleń sika, jenot, szop pracz i piżmak**. Zniesiono równocześnie okresy polowań na te gatunki.

Na podstawie ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych - **jeleń sika, jenot, szop pracz i piżmak** zostały uznane za **IGO**, czyli **INWAZYJNE GATUNKI OBCE** stwarzające zagrożenie dla Unii lub dla Polski, na które można polować **przez cały rok**, gdyż celem jest depopulacja tych gatunków.

tchórz

szakal złocisty

norka amerykańska

Zniesiono także okres ochronny na **norkę amerykańską** (można na nią polować przez cały rok). Norka co prawda pozostała na liście zwierząt łownych, jednak w praktyce jest również gatunkiem obcym i inwazyjnym.

Podstawowa **różnica** w stosunku do dotychczasowych **zasad gospodarowania łowieckiego** polega na tym, że:

- tych gatunków (IGO) nie ujmuje się już w planowaniu łowieckim, ani
- nie wypisuje się na nie odrębnych upoważnień do polowania

W praktyce oznacza to, że jeżeli podczas polowania indywidualnego myśliwy zobaczy jelenia sika, jenota, szopa pracza czy pizmaka, to **ma prawo go odstrzelić** bez specjalnych zezwoleń.

Warto jednak dodać, iż **organem właściwym** do przeprowadzenia działań zaradczych w sprawie IGO jest **GDOŚ - Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska**.

Osobny materiał poświęcony IGO znajdziesz w naszym Repetytorium.

kuna leśna

kuna domowa

Gospodarka łowiecka

- ▶ Zasady prowadzenia gospodarki łowieckiej na terenie całego kraju regulują przepisy ustawy z dnia 13 października 1995 r. **Prawo łowieckie**. Łowiectwo, jako **element ochrony środowiska przyrodniczego**, w rozumieniu ustawy oznacza ochronę zwierząt łownych i gospodarowanie ich zasobami w zgodzie z zasadami ekologii oraz zasadami racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej. Gospodarka łowiecka jest to działalność w zakresie ochrony, hodowli i pozyskiwania zwierzyny, prowadzona w obwodach łowieckich przez dzierżawców lub zarządców w oparciu o **roczne plany łowieckie** oraz **wieloletnie łowieckie plany hodowlane**.

łoś

daniel

jeleń szlachetny

muflon

Gospodarka łowiecka – obwody łowieckie

dziki

- Obszar całego kraju podzielony jest na **obwody łowieckie**. Obwody tworzy wojewoda, uwzględniając zasadę: optymalnego zaspokojenia potrzeb w zakresie ochrony, zachowania i rozwoju populacji zwierząt łownych; unikania dzielenia zbiorników wodnych oraz wytyczania granic po naturalnych, trwałych i wyraźnych znakach w terenie.
- W skład obwodów łowieckich **nie wchodzi**: parki narodowe i rezerваты przyrody, miasta i miejscowości w granicach obejmujących zabudowania, budowle, zakłady i urządzenia oraz tereny przeznaczone na cele społeczne, kultu religijnego, przemysłowe, handlowe i inne cele gospodarcze, a także obiekty o charakterze zabytkowym i specjalnym w granicach ich ogrodzeń.
- Obwody łowieckie dzielą się na **leśne** (co najmniej 40% powierzchni lasu) oraz **polne** (pozostałe). Podlegają one **wydzierżawieniu kołom łowieckim Polskiego Związku Łowieckiego**, bądź decyzją ministra właściwego do spraw środowiska pozostają wyłączone z wydzierżawiania.

borsuk

zając szarak

lis

Myśliwy upolował zwierzynę ... I co dalej?

Kolejne czynności myśliwego uzależnione są od tego czy zamierza on:

spożytkować tuszę we własnym gospodarstwie, czy też przeznaczyć do punktu skupu zwierzyny.

- Jeżeli **do punktu skupu** to obowiązkiem myśliwego jest **odwiezienie tuszy do punktu skupu i uzyskanie pokwitowania**. Na punkt skupu myśliwy dostarcza tuszę wraz z narogami (wątroba, płuca, serce, nerki). W punkcie skupu myśliwy uzupełnia oświadczenie. Tam tusza zostaje zważona i oznakowana znacznikiem, a narogi również oznakowane znacznikiem. Za tak dostarczoną sztukę zwierzyny **myśliwy dostaje rekompensatę** w postaci tzw. zryczałtowanych kosztów pozyskania zwierzyny.

Oblicza się je następująco (przykład sarna):

- Tusza sarny waży 18 kg,
- cena skupu sarny 10 zł za 1 kg,
- $18 \text{ kg} \times 10 \text{ zł} = 180 \text{ zł}$ - 180 zł stanowi wartość tuszy.

Myśliwy otrzymuje rekompensatę od koła łowieckiego stanowiącą 20% wartości tuszy upolowanej zwierzyny:

$180 \text{ zł} \times 20\% = 36 \text{ zł}$ - należy pomniejszyć o 19% podatku dochodowego)

- **Zwierzyna na użytek własny myśliwego**
W przypadku, gdy myśliwy bierze tuszę na użytek własny, musi za nią zapłacić według wartości ceny skupu pomniejszonej o zryczałtowane koszty pozyskania.

Oblicza się je następująco (przykład sarna):

Tusza sarny waży 18 kg, cena skupu sarny 10 zł za 1 kg,
 $18 \text{ kg} \times 10 \text{ zł} = 180 \text{ zł}$ - 180 zł stanowi wartość tuszy.

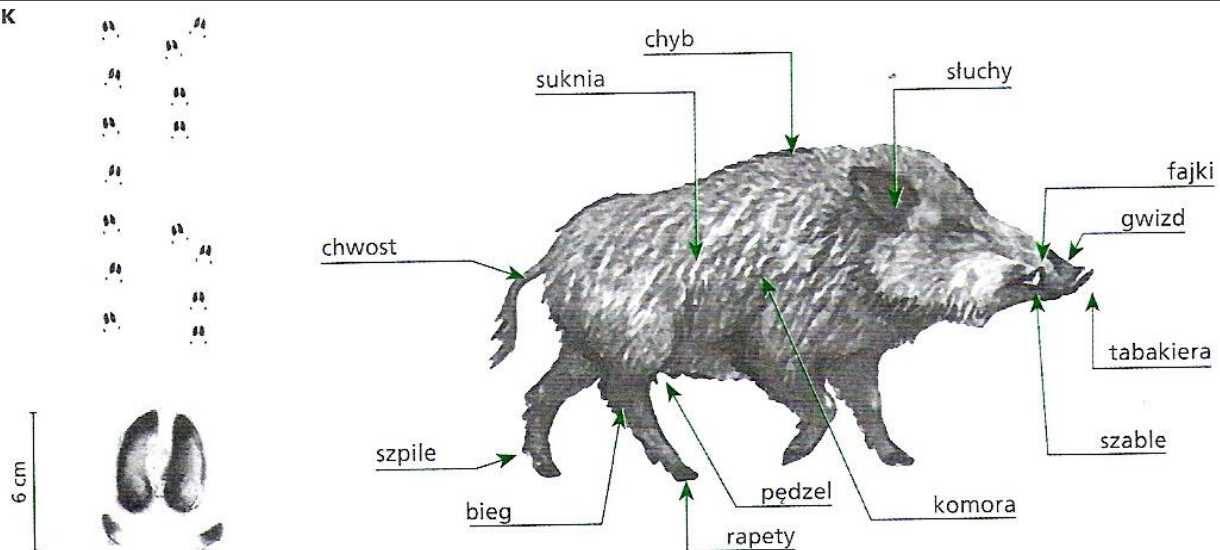
Myśliwy płaci do koła łowieckiego kwotę stanowiącą 80% wartości tuszy upolowanej zwierzyny: $180 \text{ zł} \times 80\% = 144 \text{ zł}$ i dodatkowo zapłaci podatek od 20% wartości tuszy stanowiącej zryczałtowane koszty pozyskania.

Upolowana zwierzyna jest badana przez weterynarza pod kontem przydatności do spożycia na takich samych warunkach jak zwierzęta rzeźne

sarna

DZIK

Myśliwi mają swoją własną gwarę. Oto jej przykłady:

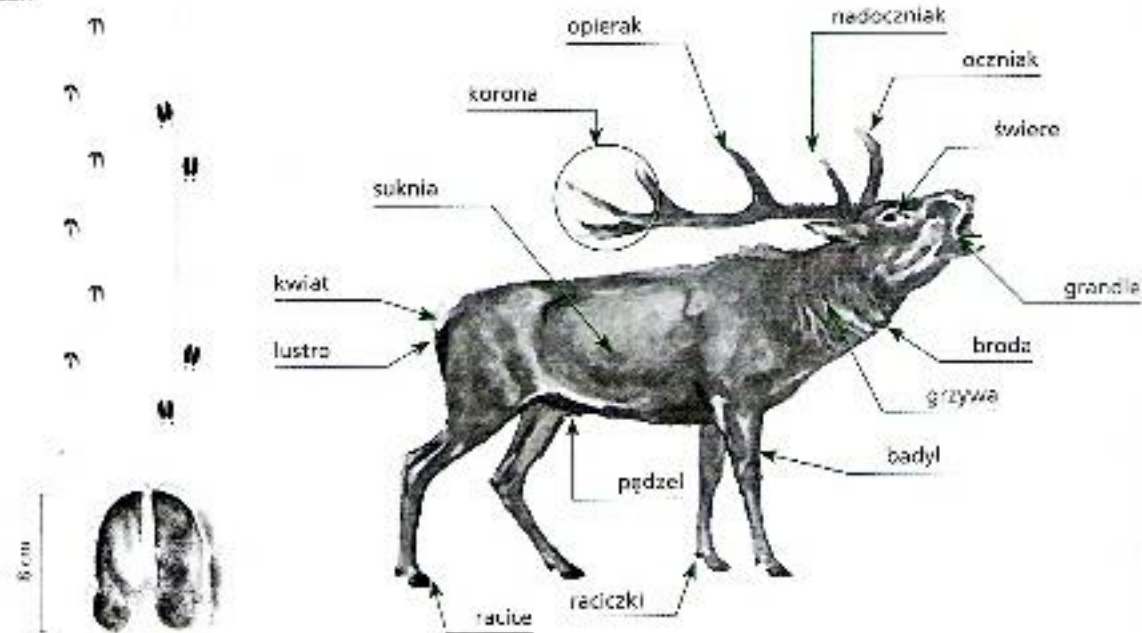
Darz Bór

1. Myśliwskie pozdrowienie, niech bór (obficie) darzy, obdarowuje
2. uroczysty sygnał myśliwski, grany na sygnałównce

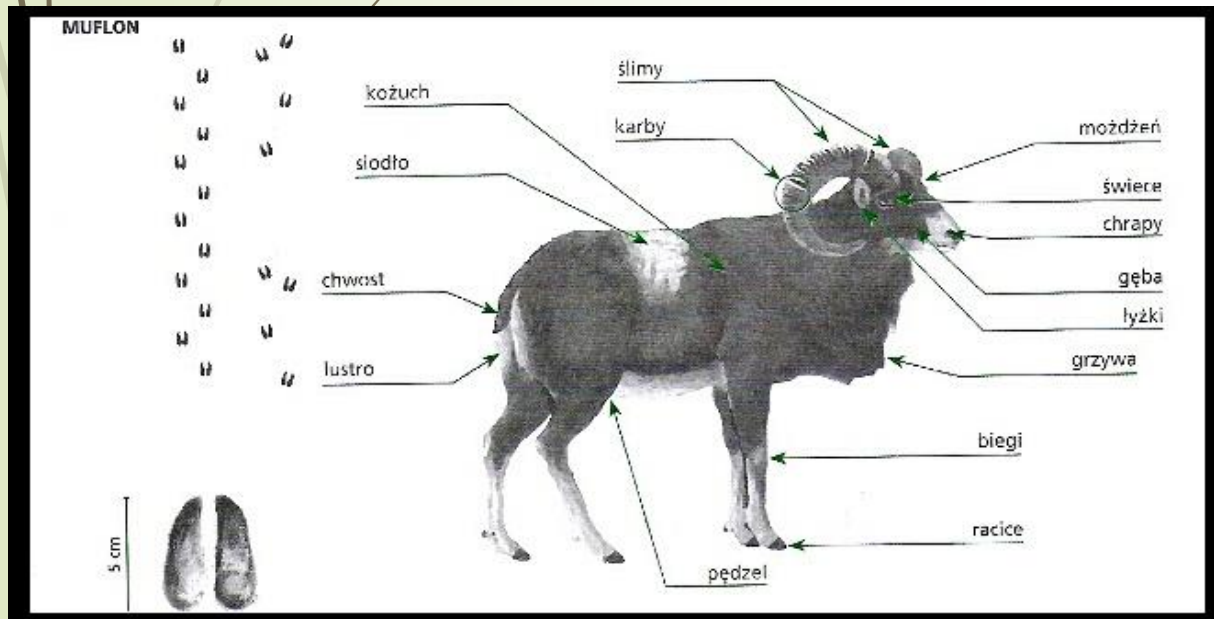
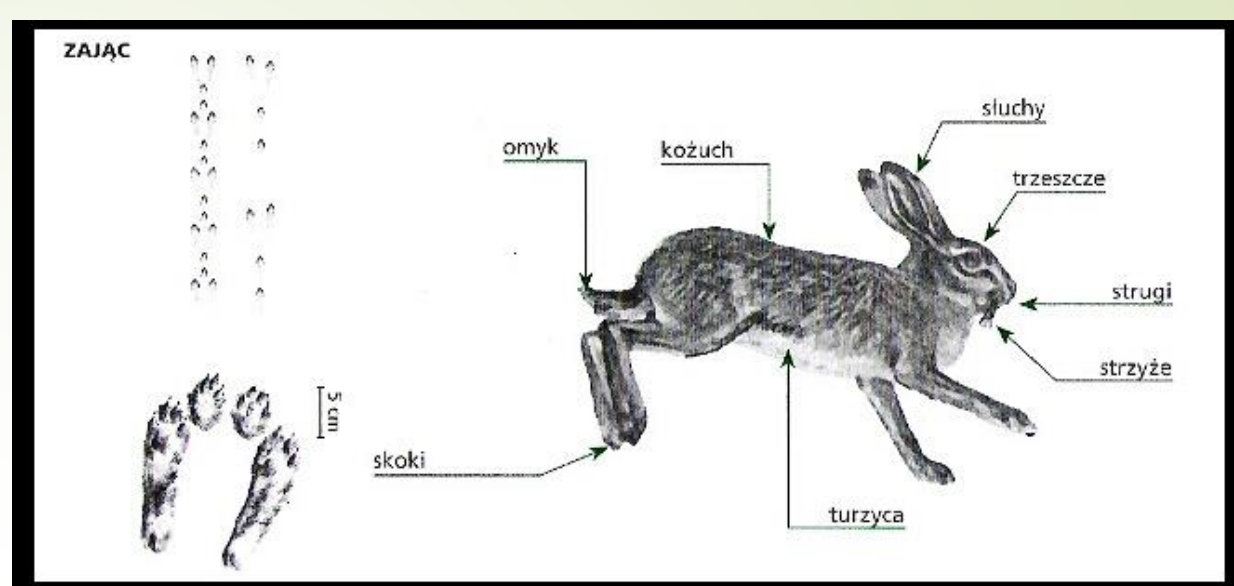
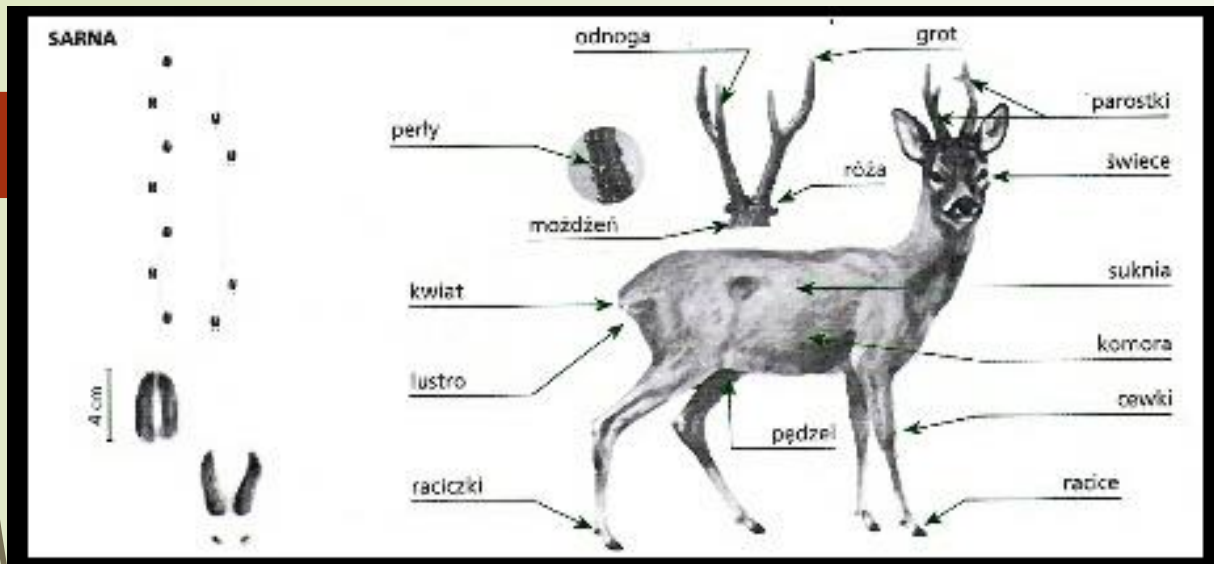
basista – jeleń byk wyróżniający się grubym głosem na rykowisku

marczak – młody zając urodzony w marcu

JELEŃ

mięsiarz – nieetyczny myśliwy (pogardliwe określenie myśliwego za wszelką cenę dążącego do zdobycia zwierzyny)

prośna – ciężarna locha (samica dzika)

po więcej zapraszamy na: <https://www.bazantbestwina.pl/gwara-łowiecka/>

Źródła:

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20050450433/O/D20050433.pdf>

<https://www.prawo.pl/akty/dz-u-2022-696,19221948.html>

<https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/ustalenie-listy-gatunkow-zwierzat-lownych-17173168>

<http://www.rys.elk.pl/kalendarz-polowan/>

<https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/zm-rozporzadzenie-w-sprawie-ustalenia-listy-gatunkow-zwierzat-lownych-17090060>

www.pinterest.com

<https://tuwiazowna.pl/gospodarka-lowiecka/>

<https://kalwerktools.home.pl/huntertools/postepowanie-z-pozyskana-zwierzyna/>

<https://www.guideir.com.pl/blog/czy-myslistwo-jest-potrzebne/>

„łowiectwo” praca zbiorowa, PWRiL, Warszawa 1989

<http://www.jawornik.cba.pl/gwara-mysliwska/>

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kuna_domowa,_kamionka_\(Martes_foina\).JPG](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kuna_domowa,_kamionka_(Martes_foina).JPG)

https://pl.wikipedia.org/wiki/%C5%81o%C5%9B_euroazjatycki#/media/Plik:Bigbullmoose.jpg

<https://www.bazantbestwina.pl/gwara-lowiecka/>

<https://jelen.org.pl/2022/04/27/zamieszanie-z-lista-gatunkow-zwierzat-lownych/>